

ПЛАНУВАННЯ І КОНТРОЛЬ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>05 Соціальні та поведінкові науки</i>
Спеціальність	<i>051 Економіка</i>
Освітня програма	<i>Економіка і бізнес</i>
Статус дисципліни	<i>Вибіркова</i>
Форма навчання	<i>Очна (денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>4 курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	4 кредити Загальна кількість годин – 120, в. т. ч.: лекційних занять: 36 годин, практичних занять: 18 годин, самостійна робота студентів: 66 годин.
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Залік/модульна контрольна робота/індивідуальне семестрове завдання у формі розрахункової роботи, календарні контролі</i>
Розклад занять	Згідно розкладу: http://roz.kpi.ua/
Мова викладання	<i>Українська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	Лектор: Макалюк Ірина Віталіївна, доцент кафедри економіки і підприємництва, кандидат економічних наук, доцент, контактні дані: e-mail: makaliuk.iryana@lil.kpi.ua ; irina.makaljuk@gmail.com Практичні / Семінарські: Макалюк Ірина Віталіївна, доцент кафедри економіки і підприємництва, кандидат економічних наук, доцент, контактні дані: e-mail: makaliuk.iryana@lil.kpi.ua ; irina.makaljuk@gmail.com
Розміщення курсу	Курс розміщено на платформі дистанційного навчання «Сікорський»: https://do.ipk.kpi.ua/course/view.php?id=962

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Навчальна дисципліна «Планування і контроль на підприємстві» належить до підготовки фахівців економічних напрямів. Актуальність навчальної дисципліни для майбутніх фахівців обумовлюється важливістю управлінських функцій планування та контролювання для суб'єктів підприємництва і

Планування і контроль на підприємстві

бізнесу. Формування системного уявлення у здобувачів вищої освіти про принципи, методи, послідовність розроблення планів та контролю за їх виконанням дозволить у майбутньому здійснювати зважену управлінську діяльність та приймати раціональні управлінські рішення, необхідні для функціонування та розвитку бізнес-підприємств, максимізації добробуту власників і працівників.

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів знань, вмінь і навичок розроблення системи планів на підприємстві та контролювання їх виконання.

Предметом навчальної дисципліни є сукупність теоретичних, методичних та практичних аспектів щодо планування та контролювання діяльності підприємства в умовах функціонування в ринковому середовищі.

Викладання навчальної дисципліни орієнтоване на формування у здобувачів вищої освіти ряду **компетентностей**:

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.
- Здатність до планування, організації та управління ресурсами з метою успішного досягнення цілей та завершення завдань проєкту.

Вивчення дисципліни дозволить сформувати у студента такі **програмні результати навчання**:

- знання теоретико-методологічних основ діяльності підприємства;
- вміння планування ресурсного забезпечення, виробництва і збуту продукції;
- навички фінансового планування і контролю на підприємстві;
- досвід розроблення системи бюджетів підприємства за основними бізнес-процесами (в межах формування інтегрованої системи бюджетування).

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Пререквізити. Попередніми до вивчення дисципліни «Планування і контроль на підприємстві» є такі освітні компоненти: «Економіка підприємства», «Фінанси підприємств», «Управління витратами», «Економічний аналіз».

Постреквізити. У подальшому знання, набуті під час вивчення дисципліни «Планування і контроль на підприємстві», будуть корисними для опановування освітньої компоненти «Економічні ризики та методи їх вимірювання», а також для проходження переддипломної практики та дипломного проєктування.

3. Зміст навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПЛАНУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА. Тема 1.1. Сутність планування і контролю, його особливості на підприємстві. Тема 1.2. Система планів підприємства. Тема 1.3. Планування взаємодії у бізнес-середовищі.

РОЗДІЛ 2. ПЛАНУВАННЯ РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИРОБНИЦТВА І ЗБУТУ ПРОДУКЦІЇ. Тема 2.1. Маркетингові дослідження, планування і контроль збуту. Тема 2.2. Планування виробництва продукції. Тема 2.3. Оперативно-календарне планування і контроль. Тема 2.4. Планування матеріально-технічного забезпечення виробництва. Тема 2.5. Забезпечення операційної діяльності виробничою потужністю. Тема 2.6. Планування персоналу і оплати праці. Тема 2.7. Планування виробничої інфраструктури.

Планування і контроль на підприємстві

РОЗДІЛ 3. ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ І КОНТРОЛЬ НА ПІДПРИЄМСТВІ. Тема 3.1. Планування і контроль витрат виробництва. Тема 3.2. Планування і контроль фінансових ресурсів. Тема 3.3. Планування оновлення продукції та розвитку підприємства.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література:

1. Планування і контроль на підприємстві: Конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра за спеціальністю 051 Економіка / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад. І. В. Макалюк. – Електронні текстові дані (1 файл: 20,74 МБ). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 241 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/49898>.
2. Планування і контроль на підприємстві: Частина 1. Бюджетування бізнес-процесів на підприємстві: Комп'ютерний практикум [Електронний ресурс] : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра за спеціальністю 051 Економіка / С. В. Поліщук, І. В. Макалюк ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 1,81 МБ). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 74 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/47975>.
3. Планування і контроль на підприємстві: Розрахункова робота [Електронний ресурс] : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра за освітньою програмою «Економіка бізнес-підприємства» спеціальності 051 «Економіка» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад. : І. В. Макалюк. – Електронні текстові дані (1 файл: 1,63 МБ). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2021. 40 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/39189>.
4. Планування діяльності підприємств : навч. посіб. / П. С. Березівський, Н. І. Михалюк, Л. Я. Балаш та ін. ; за ред. Н. І. Михалюк. Львів : «Новий світ-2000», 2020. 620 с.
5. Залуцький І. Р., Цимбалюк В. М., Шевченко С. Г. Планування і діагностика діяльності підприємств : навч. посіб. Львів : Видавництво «Новий світ-2000», 2020. 320 с.
6. Виробничий менеджмент : підручник для студентів вищих навчальних закладів / М.П. Бутко, С.М. Задорожна, Н.В. Іванова, М.І. Мурашко [та 3 інших] ; Київ : Центр учбової літератури, 2020. 422 с.

Додаткова література:

7. Основи підприємницької діяльності [Електронний ресурс] : підручник / В. М. Марченко, С. О. Тульчинська, І. В. Макалюк [та ін.] ; КПІ ім. Ігоря Сікорського / за редакцією д.е.н., проф. В. М. Марченко. – Електронні тестові дані (1 файл: 6,29 Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 516 с. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/51563>.
8. Баранніков М. О., Макалюк І. В. Адаптивне планування та його значення для підприємств в умовах нестабільності середовища. *Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи: збірник тез доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 08 груд. 2022 р.* Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2022. С. 158. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/55955>.
9. Дмитрієв В. О. Не бійся відчиняти будь-які двері, або Історія створення успішного українського бізнесу. Полтава : ФОП Мирон І. А., 2021. 168 с.
10. Кодекс законів про працю України : Кодекс України від 10.12.1971 р. № 322-VIII : станом на 02 травня 2025 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text> (дата звернення: 20.06.2025).
11. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV : станом на 01 січня 2024 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14/ed20240101#Text> (дата звернення: 20.06.2025).
12. Про оплату праці : Закон України від 24.03.1995 р. № 108/95-ВР : станом на 24 серпня 2024 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-vr#Text> (дата звернення: 20.06.2025).
13. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо заповнення форм фінансової звітності : наказ Міністерства фінансів України від 28.03.2013 р. № 433 : станом на 02 лютого 2024 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13#Text> (дата звернення: 20.06.2025).

Планування і контроль на підприємстві

14. Витрати : Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 : затв. Наказом Міністерства фінансів України від 31.12.1999 р. № 318 : станом на 03 листопада 2020 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00#Text> (дата звернення: 31.05.2023).

Інформаційні ресурси:

15. Eurostat. Your key to European statistics : website URL: <https://ec.europa.eu/eurostat/>.

16. Державна служба статистики України : сайт. URL: <https://ukrstat.gov.ua>.

17. Міністерство фінансів України : сайт. URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Засвоєння освітньої компоненти передбачає відповідні методи навчання та оцінювання, які забезпечать досягнення програмних результатів навчання, а саме:

основні методи навчання: лекції, комп'ютерні практикуми, консультації, написання модульної контрольної роботи, індивідуальне семестрове завдання у вигляді розрахункової роботи, робота з навчально-методичною літературою та інформаційними ресурсами;

загальні методи навчання: пояснювально-ілюстративний, дослідницький, проблемно-пошуковий;

спеціальні методи навчання: презентації, аналітична доповідь, індивідуальне опитування, дискусія, індивідуальні навчально-дослідницькі завдання, ситуативні кейси, інтерактивне спілкування.

Опанування здобувачами вищої освіти дисципліни передбачає вивчення теоретичного матеріалу, який викладається на лекціях, вирішення завдань комп'ютерного практикуму, виконання розрахункової роботи та опанування матеріалу, що пропонується здобувачам вищої освіти для самостійної підготовки. Ознайомлення з новим етапом виконання планових розрахунків із бюджетування бізнес-процесів на підприємстві передбачає короткий виклад теоретичних відомостей (нагадування здобувачам вищої освіти потрібної інформації з лекційного матеріалу, роз'яснення незрозумілих моментів тощо), розгляд особливостей виконання завдань кожного типу, які супроводжуються поясненнями викладача. Потім здобувачі вищої освіти отримують індивідуальні завдання для виконання згідно варіанту. На наступному занятті здобувачі вищої освіти мають можливість отримати від викладача відповіді на питання, що виникли при виконанні завдань, і здати їх. Під час вивчення матеріалу та при виконанні завдань комп'ютерного практикуму застосовуються інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти (електронні презентації до лекційних занять, використання аудіо-, відео-підтримки навчальних занять), доповнення традиційних навчальних занять засобами взаємодії на основі мережевих комунікаційних можливостей (інтернет-лекції, інтернет-семінари під час дистанційного навчання).

Набуття здобувачами вищої освіти проблемно-орієнтованого мислення, а також вміння розробляти та приймати рішення є тими чинниками, що забезпечують їх потенційний успіх в майбутньому при працевлаштуванні на реальних підприємствах та при організації власного бізнесу.

Семестровий контроль – залік.

Відповідність програмних результатів, методів навчання і форм оцінювання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
Знання теоретико-методологічних основ діяльності підприємства	Лекції, комп'ютерні практикуми, консультації, написання модульної контрольної роботи, індивідуальне семестрове завдання у вигляді розрахункової роботи, робота з навчально-методичною	Рейтингова система оцінювання, яка передбачає накопичення балів за: комп'ютерний практикум, індивідуальне семестрове завдання у
Вміння планування ресурсного забезпечення, виробництва і збуту продукції		
Навички фінансового планування і контролю на підприємстві		

Планування і контроль на підприємстві

Досвід розроблення системи бюджетів підприємства за основними бізнес-процесами) в межах формування інтегрованої системи бюджетування	літературою і інформаційними ресурсами. Загальні методи навчання: пояснювально-ілюстративний, дослідницький, проблемно-пошуковий Спеціальні методи навчання: презентації, аналітична доповідь, індивідуальне опитування, дискусія, індивідуальні навчально-дослідницькі завдання, ситуативні кейси, інтерактивне спілкування.	вигляді розрахункової роботи, модульну контрольну роботу. Календарний контроль – перша і друга атестація. Підсумковий контроль – залік.
--	---	---

Тематика та структурно-логічна побудова курсу

Навчальним планом передбачено проведення 36 годин лекцій та 18 годин практичних занять (комп'ютерних практикумів), 66 годин відведено на самостійну роботу здобувачів вищої освіти.

№ п/п	Назва розділів, тем	Розподіл годин			Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	ПЗ	СР		
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА						
1	Тема 1.1. Сутність планування і контролю, його особливості на підприємстві	2	-	2	Л_1: Історія розвитку науки про організацію і планування виробництва. Планування як функція управління підприємством. Системний підхід до планування. Сутність об'єктів планування на підприємстві. Процес планування та прийняття рішень. Концепція контролінгу – інтегрованого інструменту планування і контролю. (2)	Н: презентація лекційного матеріалу; інтерактивне спілкування; ситуативні кейси.
2	Тема 1.2. Система планів підприємства	2	2	4	Л_2: Функціонування системи планування на підприємстві. Методологія планування: методи, норми і нормативи, показники. Класифікація планів. Фактори, що впливають на вибір форми планування. Організація планування на підприємстві. (2) ПЗ_1: Виконання планових розрахунків по КП «Бюджетування бізнес-процесів на підприємстві» (частина I): ознайомлення зі специфікою діяльності торгового підприємства; формування фактичного бюджету підприємства на поточний рік; визначення стратегічних цілей на плановий рік; формування вихідних даних для планових розрахунків; планування структури продажів продукції в розрізі місяців за схемами «з ПДВ» та «без ПДВ»; планування собівартості продукції. (2)	Н: презентація лекційного матеріалу; інтерактивне спілкування; ситуативні кейси. О: комп'ютерний практикум
3	Тема 2.3. Планування взаємодії у бізнес-середовищі	2	-	2	Л_3: Бізнес-середовище: характеристика, структура, розвиток, діагностика. Класифікація бізнес-середовища. Планування взаємодії бізнес-суб'єкта та держави. Планування взаємодії із суб'єктами зовнішнього бізнес-середовища. Планування взаємодії у внутрішньому бізнес-середовищі. (2)	Н: презентація лекційного матеріалу; інтерактивне спілкування; ситуативні кейси.

Планування і контроль на підприємстві

№ п/п	Назва розділів, тем	Розподіл годин			Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	ПЗ	СР		
РОЗДІЛ 2. ПЛАНУВАННЯ РЕСУРСНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИРОБНИЦТВА І ЗБУТУ ПРОДУКЦІЇ						
4	Тема 2.1. Маркетингові дослідження, планування і контроль збуту продукції	2	2	4	Л_4: Формування плану збуту з урахуванням досліджень ринку. Планування реклами: види та засоби поширення. Планування збуту продукції: основні показники плану та їх розрахунок. (2) ПЗ_2: Виконання планових розрахунків по КП «Бюджетування бізнес-процесів на підприємстві» (частина II): планування штатного розпису та системи мотивації підприємства за бізнес-процесами; планування основних засобів та амортизаційних відрахувань за бізнес-процесами. (2)	Н: презентація лекційного матеріалу; інтерактивне спілкування; ситуативні кейси. О: комп'ютерний практикум
5	Тема 2.2. Планування виробництва продукції	2	-	4	Л_5: Виробнича програма підприємства, її зміст і оптимізація. Планування обсягів виробництва продукції у вартісному вираженні: 1) товарна продукція: характеристика, склад, розрахунки; 2) валова продукція: характеристика, планування залишків незавершеного виробництва; 3) реалізована і чиста продукція: характеристика і визначення в процесі планування. (2)	Н: презентація лекційного матеріалу; інтерактивне спілкування; ситуативні кейси.
6	Тема 2.3. Оперативно-календарне планування і контроль	2	2	4	Л_6: Зміст і завдання оперативно-календарного планування. Ритмічність виробництва. Особливості оперативно-календарного планування на підприємствах одиничного, серійного і масового типів виробництва. (2) ПЗ_3: Виконання планових розрахунків по КП «Бюджетування бізнес-процесів на підприємстві» (частина III): формування бюджету бізнес-процесу «Маркетинг і продажі»; планування ключових показників ефективності діяльності підприємства; первинний аналіз результатів щодо ефективності бізнес-процесу «Маркетинг і продажі». (2)	Н: презентація лекційного матеріалу; інтерактивне спілкування; ситуативні кейси. О: комп'ютерний практикум
7	Тема 2.4. Планування матеріально-технічного забезпечення виробництва	4	2	4	Л_7: Зміст планування матеріально-технічного забезпечення (МТЗ) виробництва та послідовність його розробки. Планування потреби в матеріальних ресурсах. (2) Л_8: Запаси і регулювання їхніх розмірів. Визначення потреби цехів у матеріальних ресурсах. (2) ПЗ_4: Виконання планових розрахунків по КП «Бюджетування бізнес-процесів на підприємстві» (частина IV): формування бюджету бізнес-процесу «Закупка і	Н: презентація лекційного матеріалу; інтерактивне спілкування; ситуативні кейси. О: комп'ютерний практикум

Планування і контроль на підприємстві

№ п/п	Назва розділів, тем	Розподіл годин			Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	ПЗ	СР		
					логістика»; первинний аналіз результатів щодо ефективності бізнес-процесу «Закупка і логістика»; формування бюджету бізнес-процесу «Управління та адміністрування»; первинний аналіз результатів щодо ефективності бізнес-процесу «Управління та адміністрування». (2)	
8	Тема 2.5. Забезпечення операційної діяльності виробничою потужністю	4	-	4	Л_9: Види виробничої потужності, чинники, що її визначають, і послідовність розрахунків. Методики розрахунку виробничої потужності. (2) Л_10: Визначення максимально можливого випуску продукції з наявної потужності. Система показників виробничої потужності. (2)	Н: презентація лекційного матеріалу; інтерактивне спілкування; ситуативні кейси.
9	Тема 2.6. Планування персоналу і оплати праці	4	2	4	Л_11: Суть та рольова структура персоналу підприємства. Законодавче регулювання трудових відносин. (2) Л_12: Планування потреби в персоналі. Планування продуктивності праці. Планування фонду оплати праці. (2) ПЗ_5: Виконання планових розрахунків по КП «Бюджетування бізнес-процесів на підприємстві» (частина V): планування зведених витрат за бізнес-процесами; формування P&L-бюджету підприємства; первинний аналіз ефективності діяльності компанії в плановому році. (2)	Н: презентація лекційного матеріалу; інтерактивне спілкування; ситуативні кейси. О: індивідуальне опитування
10	Тема 2.7. Планування виробничої інфраструктури	4	-	4	Л_13: Особливості функціонування та планування підрозділів виробничої інфраструктури. Планування забезпечення підприємства технологічним оснащенням. (2) Л_14: Планування діяльності ремонтного виробництва. Планування енергозабезпечення підприємства. Планування транспортного обслуговування виробництва. (2)	Н: презентація лекційного матеріалу; інтерактивне спілкування; ситуативні кейси.
РОЗДІЛ 3. ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ І КОНТРОЛЬ НА ПІДПРИЄМСТВІ						
11	Тема 3.1. Планування і контроль витрат виробництва	2	2	4	Л_15: Мета, завдання та послідовність розроблення плану собівартості продукції. Розрахунок витрат за техніко-економічними факторами. Планування собівартості реалізованої продукції. Розрахунок калькуляційних статей прямих витрат. Методи контролю витрат. (2) ПЗ_6: Виконання планових розрахунків по КП «Бюджетування бізнес-процесів на підприємстві» (частина VI): формування	Н: презентація лекційного матеріалу; інтерактивне спілкування; ситуативні кейси. О: комп'ютерний практикум

Планування і контроль на підприємстві

№ п/п	Назва розділів, тем	Розподіл годин			Опис занять	Навчальна діяльність та оцінювання
		Л	ПЗ	СР		
					CF-бюджету підприємства; первинний аналіз руху грошових коштів компанії. (2)	
12	Тема 3.2. Планування і контроль фінансових ресурсів	2	2	4	Л_16: Зміст і завдання фінансового плану. Планування потреби у фінансових ресурсах. Планування прибутковості підприємства. Аналіз «витрати-обсяг-прибуток». Види рентабельності та їхні розрахунки. (2) ПЗ_7: Виконання планових розрахунків по КП «Бюджетування бізнес-процесів на підприємстві» (частина VII): прогнозування балансу підприємства на плановий період; аналіз прогнозного балансу. Підготовка аналітичного звіту по комп'ютерному практикуму «Бюджетування бізнес-процесів на підприємстві» (з обґрунтуванням та висновками). (2)	Н: презентація лекційного матеріалу; інтерактивне спілкування; ситуативні кейси. О: комп'ютерний практикум + індивідуальне опитування (по звіту)
13	Тема 3.3. Планування і оновлення продукції та розвитку підприємства	4	2	4	Л_17: Формування планів оновлення продукції, їхній склад і завдання. Оптимізаційні планові розрахунки оновлення продукції. Планування витрат на підготовку й освоєння виробництва нової продукції. Об'ємно-календарне планування підготовки виробництва нової продукції. (2) Л_18: Сітьові методи планування підготовки виробництва та освоєння нових виробів. Сутність планування технічного та організаційного розвитку. Оцінка технічного рівня розвитку підприємства. (2)	Н: презентація лекційного матеріалу; інтерактивне спілкування; ситуативні кейси
14	Модульна контрольна робота (МКР)		1	2	ПЗ_8/1: Модульна контрольна робота (1)	Передбачає тестові та аналітичні завдання
15	Індивідуальне семестрове завдання / Розрахункова робота		1	10	ПЗ_8/2: Захист розрахункової роботи (1)	О: індивідуальне опитування
17	Залік		2	6	ПЗ_9: Проведення заліку	Виконання залікової контрольної роботи (співбесіди) або отримання заліку згідно поточного рейтингу
Всього		36	18	66		

Планування і контроль на підприємстві

Примітка: Л – лекції, ПЗ – практичні заняття, Н – навчальна діяльність, О – оцінювання.

5. Самостійна робота здобувача вищої освіти

Навчальним планом передбачено 66 годин самостійної роботи. На самостійну роботу виносяться: підготовка до аудиторних занять (зокрема, виконання завдань комп'ютерного практикуму та підготовка аналітичного звіту), до виконання модульної контрольної роботи, виконання розрахункової роботи, підготовка до складання семестрового контролю у формі заліку.

Вид самостійної роботи, обсяг годин на виконання

№ з/п	Обсяг годин	Вид самостійної роботи
1	2	3
1	48	Підготовка до аудиторних занять
2	10	Виконання розрахункової роботи
3	2	Підготовка до виконання модульної контрольної роботи
4	6	Підготовка до складання семестрового контролю у формі заліку
Разом	66	

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування занять та норми поведінки. Відвідування лекцій, комп'ютерних практикумів, а також відсутність на них, не оцінюється. Однак, студентам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них викладається теоретичний та практичний матеріал і розвиваються навички, необхідні для найбільш ефективного опанування дисципліни. Рейтингова система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність студента на парі, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички, успішно виконати модульну контрольну роботу та скласти залік. Тому пропуск лекцій та практикумів не дає можливість отримати здобувачу вищої освіти бали у семестровий рейтинг.

На заняттях здобувачу вищої освіти дозволяється користуватись інтерактивними засобами навчання, в т. ч. виходити в інтернет із метою пошуку навчальної або довідкової інформації, якщо це передбачено тематикою завдання. Норми етичної поведінки визначені у Кодексі честі (<https://kpi.ua/code>). В університеті здобувачі мають поводити себе відповідно до Правил внутрішнього розпорядку (<https://kpi.ua/admin-rule>).

Заохочувальні та штрафні бали. Активність здобувача вищої освіти на заняттях, його готовність до дискусій та участь в обговоренні навчальних питань може бути оцінена заохочувальними балами на розсуд викладача. Заохочувальні бали студент також може отримати за поглиблене вивчення окремих тем курсу, що може бути представлене у вигляді наукових тез, наукової статті, есе, презентації тощо; за участь у студентських олімпіадах та конкурсах наукових робіт згідно тематики курсу. Штрафні бали з дисципліни передбачаються за порушення термінів виконання розрахункової роботи (- 4 бали за кожний тиждень протермінування).

*Сума заохочувальних/штрафних балів не може перевищувати 10 % рейтингової шкали РСО-1 (для дисциплін, семестровий контроль яких передбачений у вигляді заліку) та 10 % стартової шкали РСО-2 (для дисциплін, семестровий контроль яких передбачений у вигляді екзамену).

Правила зарахування індивідуальних завдань. Авторське виконання завдання, обґрунтованість основних положень, достовірність використання інформаційно-методичного апарату, аргументований захист отриманих результатів та висновків.

Граничний термін подання розрахункової роботи на перевірку: 13-14 тиждень навчання.

Планування і контроль на підприємстві

Захист індивідуального семестрового завдання (розрахункової роботи) передбачено у вигляді стислої доповіді за виконанням завданням, та відповідей на запитання. За форс-мажорних обставин, що зумовили нестачу часу, індивідуальне семестрове завдання зараховується за результатами представленої готової роботи та із урахуванням відповідей на запитання викладача щодо виконаної роботи, поставлених в індивідуальному порядку.

Політика оцінювання контрольних заходів. Оцінювання контрольних заходів здійснюється згідно з Положенням про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/node/37>), Положення про поточний, календарний та семестровий контроль результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/32>).

Процедура оскарження результатів контрольних заходів. Студенти мають можливість підняти питання, яке стосується процедури контрольних заходів та їх результатів. У випадку незгоди здобувача з оцінкою за результатами контрольного заходу, він має право подати апеляцію у день оголошення результатів на ім'я декана факультету за процедурою, визначеною Положенням про апеляції (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/182>).

Академічна доброчесність. При оцінювання робіт здобувачів особлива увага приділяється дотриманню політики академічної доброчесності (<https://kpi.ua/academic-integrity>). В разі виявлення дублювання робіт, такі роботи отримують нульовий рейтинг. При виявленні значного рівня запозичень в розрахунковій роботі або інших роботах без належного цитування, роботи не оцінюються і повертаються здобувачу на доопрацювання.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті. Порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті, регламентує Положення про визнання в КПІ ім. Ігоря Сікорського результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті (<https://osvita.kpi.ua/index.php/node/179>).

Політика використання штучного інтелекту. Використання штучного інтелекту (далі, ШІ) регламентується «Політикою використання штучного інтелекту для академічної діяльності в КПІ ім. Ігоря Сікорського» (<https://osvita.kpi.ua/node/1225>). Усі навчальні завдання з дисципліни мають бути результатом власної оригінальної роботи здобувача. Використання ШІ має відповідати принципам академічної доброчесності. Недотримання цього положення розглядатиметься як порушення академічної етики.

Позааудиторні заняття та залучення професіоналів-практиків. Під час вивчення дисципліни можливі позааудиторні заняття в межах тематики дисципліни, що включають відвідування науково-практичних заходів, зустрічей з представниками бізнесу, тренінгів та вебінарів. Для опанування і поглиблення практичних навичок можуть бути запрошені фахівці та професіонали сфери бізнесу, державного управління, оборони, промисловості, постачання електроенергії, інформації та зв'язку, послуг тощо.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Оцінювання передбачає застосування рейтингової системи першого типу згідно Положення про систему оцінювання результатів навчання в КПІ ім. Ігоря Сікорського (PCO-1) (<https://osvita.kpi.ua/node/37>). Максимальний сумарний рейтинг за курс – 100 балів. Нижня межа позитивного оцінювання кожного контрольного заходу складає 60% від його рейтингового балу.

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	%	Ваговий бал	Кількість	Всього
1	Комп'ютерний практикум всього, в т. ч.:	40	40	1	40
1.1	- виконання розрахунків на заняттях	24	4	6	24
1.2	- формування аналітичного звіту	16	16	1	16
2	Модульна контрольна робота	30	30	1	30

Планування і контроль на підприємстві

3	Розрахункова робота (із захистом)	30	30	1	30
4	Залікова робота (у разі виконання)*	70	70	1	70
	ВСЬОГО				100

8.1. Система рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання:

8.1.1. Робота на практичних заняттях (виконання комп'ютерного практикуму)

Ваговий бал – 4. Максимальна кількість балів, отриманих на всіх практичних заняттях, дорівнює (4 бали $\times$ 6 = 24 бали):

- 4 бали отримує здобувач, який правильно виконав завдання комп'ютерного практикуму та вчасно подав на перевірку;
- 3 бали отримує здобувач, який виконав завдання комп'ютерного практикуму з незначними недоліками та вчасно подав на перевірку;
- 2 бали отримує здобувач, який виконав завдання комп'ютерного практикуму з незначними недоліками та невчасно подав на перевірку;
- 1 бал отримує здобувач, який виконав завдання комп'ютерного практикуму із суттєвими недоліками та невчасно подав на перевірку;
- 0 балів отримує здобувач, який на занятті не впорався з виконанням завдань.

8.1.2. Формування аналітичного звіту до комп'ютерного практикуму

Ваговий бал – 16. Максимальна кількість балів, отриманих за якісно виконаний аналітичний звіт дорівнює (16 балів $\times$ 1 = 16 балів):

- 16...15 балів отримує здобувач, правильність виконання завдань комп'ютерного практикуму, аргументація та обґрунтування аналітичних таблиць, формування висновків яким складає 95-100 %;
- 14...12 балів отримує здобувач, правильність виконання завдань комп'ютерного практикуму, аргументація та обґрунтування аналітичних таблиць, формування висновків яким складає 75-94 %;
- 11...10 балів отримує здобувач, правильність виконання завдань комп'ютерного практикуму, аргументація та обґрунтування аналітичних таблиць, формування висновків яким складає 60-74 %;
- 0 балів отримує здобувач, правильність виконання завдань комп'ютерного практикуму, аргументація та обґрунтування аналітичних таблиць, формування висновків яким складає 60 %.

8.1.3. Модульний контроль

Ваговий бал – 30. Максимальна кількість балів, отриманих за успішний розв'язок модульної контрольної роботи дорівнює (40 балів $\times$ 1 = 40 балів):

- 30...29 балів отримує здобувач, який надав 95-100 % необхідної інформації;
- 28...23 балів отримує здобувач, який надав 75-94 % необхідної інформації;
- 22...18 балів отримує здобувач, який надав 60-74 % необхідної інформації;
- 0 балів отримує здобувач, який виконав надав менше 60 % необхідної інформації.

Результат контрольного заходу для здобувача вищої освіти, який **не з'явився** на нього, оцінюється **нульовим балом**.

8.1.4. Індивідуальне завдання (розрахункова робота)

Ваговий бал – 30. Максимальна кількість балів, отриманих за розрахункову роботу дорівнює (30 балів $\times$ 1 = 30 балів):

- 30...29 балів отримує здобувач, який проявив творчий підхід, повністю розкрив досліджувану проблему, правильно виконав розрахунки, відобразив власну позицію та надав обґрунтовані рекомендації і висновки (не менше 95 % потрібної інформації);

Планування і контроль на підприємстві

- 28...23 балів отримує здобувач, який продемонстрував обґрунтоване розкриття проблеми з певними недоліками, розрахунки виконані з незначними неточностями (не менше 75 % потрібної інформації);
- 22...18 балів отримує здобувач, який не повністю розкрив тему дослідження, розрахунки здійснив із суттєвими недоліками та не зміг логічно аргументувати свої висновки (не менше 60 % потрібної інформації);
- 0 балів отримує здобувач, який не розкрив тему дослідження, не провів усіх необхідних розрахунків.

8.2. Календарний контроль. Календарний контроль проводиться двічі на семестр.

Термін атестації

7 тиждень

13 тиждень

Умови отримання атестації

Поточний рейтинг ≥ 8 балів

Поточний рейтинг ≥ 20 балів

8.3. Семестровий контроль (залік)

Умовою допуску до заліку є виконання комп'ютерного практикуму, розрахункової роботи, модульної контрольної роботи та стартовий рейтинг не менше 40 балів. Здобувачі, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку 60 і більше балів, отримують відповідну до набраного рейтингу оцінку без додаткових випробувань. Зі здобувачами, які виконали всі умови допуску до заліку та мають рейтингову оцінку менше 60 балів, а також з тими здобувачами, хто бажає підвищити свою рейтингову оцінку, на останньому за розкладом занятті з дисципліни в семестрі викладач проводить семестровий контроль у вигляді залікової контрольної роботи **або співбесіди**. Остаточний результат складається із балів, що отримані на заліковій контрольній роботі (співбесіді).

Залікова контрольна робота (у разі виконання)

Ваговий бал – 70. Максимальна кількість балів, отриманих за залікову контрольну роботу дорівнює (70 балів $\times 1 = 70$ балів):

- 70...67 балів отримує здобувач, який правильно дав відповідь не менше ніж на 95 % завдань залікової контрольної роботи;
- 66...53 балів отримує здобувач, який правильно дав відповідь не менше ніж на 75 % завдань залікової контрольної роботи;
- 52...42 балів отримує здобувач, який правильно дав відповідь не менше ніж на 60 % завдань залікової контрольної роботи;
- 0 балів отримує здобувач, який правильно дав відповідь менше ніж на 60 % завдань залікової контрольної роботи.

Максимальний бал за курс – 100 балів.

Відповідність рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100...95	Відмінно
94...85	Дуже добре
84...75	Добре
74...65	Задовільно
64...60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Невиконання умов допуску: RC < 40, МКР не виконано, розрахункову роботу не зараховано, комп'ютерний практикум не зараховано	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

У рейтинг здобувача можуть бути зараховані сертифікати проходження очних або дистанційних курсів за тематикою освітнього компонента на платформах Prometheus та Coursera.

Робочу програму навчальної дисципліни (Силабус):

Складено: доцентом кафедри економіки і підприємництва, к.е.н., доц. Макалюк І. В.

Ухвалено кафедрою економіки і підприємництва (протокол № 17 від 23.06.2025).

Погоджено Методичною комісією факультету менеджменту та маркетингу¹ (протокол № 11 від 30.06.2025).